

Moss kommune

Det kongelige kunnskapsdepartement

PB 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.: 200705160

Vår ref.: 08/303/ECH

Dato: 03.01.2008

Høringsuttalelse, endringer i barnehageloven

Det vises til brev fra kunnskapsdepartementet av 31.10.2007 vedr. Høring om endringer i barnehageloven. Vedlagt følger Moss kommunes høringsuttalelse.

Kommuneforvaltningen for kultur og oppvekst
Med hilsen

Mette Nordhus
Forvaltningssjef

Eva Christiansen
Fagkoordinator barnehage

Dokumenter vedlagt saken

Dato   Dok.nummer
03.01.2008   65456

Tittel
Høringsuttalelse fra Moss kommune, rett til barnehageplass m.m..doc

Kommuneforvaltningen kultur og oppvekst

Rådhuset postboks 175, 1501 Moss T 69 24 80 00 F 69 24 80 01

E post@moss.kommune.no | www.moss.kommune.no

Org.nr. 944383476 Bankkonto 6118 05 53001

HØRINGSUTTALELSE FRA MOSS KOMMUNE VEDR. ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Generelt

Moss kommune støtter i prinsippet innføring av rett til barnehageplass. Imidlertid mener Moss kommune at det for mange uavklarte forhold i sektoren. Man kjenner ikke det reelle behovet for plasser, ei heller detaljene i finansieringen. Derfor mener Moss kommune at endringene kommer for tidlig.

Det er mulig at det oppnås full barnehagedekning under gjeldende forutsetninger innen 2009. Dersom forutsetningene endres, har dette konsekvenser for søkning til barnehagene. Pris bør justeres til det nivået som er ment. Kontantstøtteordningen bør avklares. Behovet vil da endre seg, dersom dette fører til økt etterspørsel vil kommunene få et problem med å skaffe nok barnehageplasser. Hvis dette skjer samtidig med at det øremerkede tilskuddet legges i ramma, og at staten ikke lenger fullfinansierer nye plasser, vil kommunene få et betydelig problem med økonomiske konsekvenser det ikke er tatt høyde for.

Moss kommune foreslår følgende fremgangsmetode:

1. Redusert maksimalpris til tidligere lovet nivå fra 01.01.09 (event 15.08.08)
2. Innføring av rett til barnehageplass fra 01.01.10
3. Rammefinansiering med endrede kostnadsnøkler fra 01.01.2011

Rett til barnehageplass

Det foreslås rett til barnehageplass innenfor kommunegrensen for alle som har fylt ett år ved oppstart og med ett opptak i året.

Moss kommune imøteser at loven gir rett til barnehageplass, men dette bør først iverksettes når det er reell, full dekning.

Moss kommune ser at departementets foreslåtte løsning for når barnehageretten skal innfris, gjør det mulig å håndtere ordningen. Moss kommune ønsker ett opptak i året med suppleringsopptak til eventuelle ledige plasser som kommer ellers i året. Imidlertid er Moss kommune redd for at foreldre ikke vil oppleve en reell rett til barnehageplass dersom den først innfris, i verste fall, ved 1 år og 11 måneders alder. Moss kommune mener at rett til barnehageplass på sikt bør lovfestes slik at alle barn fortløpende har krav på plass ved fylte 1 år. Rett til barnehageplass bør avstemmes med avslutning på fødselspermisjonen. Det har vist seg at det reelle behovet for barnehageplasser er større enn hva departementet har målt høsten 2007. Departementet har målt ut fra målet om at alle som søkte innen fristen for hovedopptak skal tilbys plass. Det er ikke tatt høyde for søknader som har kommet etter fristen.

Det må være slik at kommunen har oppfylt sin plikt til å gi barnehageplass ved å gi tilbud innenfor kommunegrensen. Da må også de ikke-kommunale barnehagene forplikte seg til å prioritere barn bosatt i den kommunen barnehagen ligger. Dette bør ikke være til hinder for interkommunalt samarbeid.

Dersom foreldrene ikke tar i mot plassen er retten ”brukt opp” for det barnehageåret.

Kommunene må, for å kunne innfri retten til barnehageplass på den ene eller andre måten, ha en viss overkapasitet i sektoren. Dette er nødvendig for å oppnå og gjennomføre full dekning.

For at kommunene skal kunne innfri sine plikter som barnehagemyndighet må det være samordna opptak til barnehagene. Lokal tilpasning er viktig. Det må fortsatt være en plikt til samarbeid om opptak, denne må presiseres ytterligere. Ved full barnehagedekning kan det til tider oppstå konkurranse om barna. I en slik situasjon kan det oppstå uheldige ordninger hvor barnehagene sikrer seg barn på en måte som er i strid med forskrift og regelverk. Kommunene må kunne sette vilkår ved tilskuddsordningen slik at plikten til å forholde seg lojalt til samordna opptaksprosess blir forsterket, f.eks ved at tilskudd gjøres om til etterskuddsbetaling dersom man ikke følger den prosess som det lokalt legges opp til.

Rammefinansiering.

Det foreslås rammefinansiering fra 01.01.2009.

Departementet har tidligere varslet at rammefinansiering av barnehagetilskuddet skulle gjøres etter andre kostnadsnøkler enn de nåværende. Det er viktig at tilskuddet følger barnet med at tilskuddet legges inn i rammen som et fast tilskudd pr barn i barnehage.

Moss kommune er i tillegg skeptiske til rammefinansiering før man kjenner den reelle etterspørselen. Departementet beskriver i sitt høringsnotat (pkt 3.5.1.) at de: ”..legger til grunn at de siste årenes store utbygging og reduksjon i pris har ført til at det ikke lenger er en slik skjult etterspørsel”. Det er Moss kommunes formening at etterspørselen først vil være kjent etter at foreldrebetalingen er redusert til det tidligere uttalte maksimalprisnivået, og etter at man kjenner konsekvensen av rett til barnehageplass.

Full behovsdekning i kommunen vil samtidig medføre at det vil måtte være overkapasitet på et kommunalt nivå. Dette er ikke kompensert for dette i dagens tilskuddsordninger, men det vil være viktig å ta høyde for dette når målsetningen er oppnådd. Dette bør gjøres uavhengig av at midlene overføres til rammefinansiering.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

Systemet må være forutsigbart for barnehageeiere uavhengig av hvem som er eier. Systemet må også være forutsigbart for kommunene.

Nyetterablering av barnehager - finansieringsplikt:

Den frie etableringsretten videreføres i barnehageloven. Samtidig åpner departementet for at ikke-kommunale barnehager som søkes etablert etter 01.01.2009, i utgangspunktet ikke skal ha krav på kommunalt tilskudd/finansiering. Høringsuttalelsen nevner to mulige vurderingsnøkler:

Fritt kommunalt skjønn

Åpner for at kommunene selv kan avgjøre hvorvidt den nyetablerte barnehagen skal gis finansiering eller ikke. Det vil være de alminnelige forvaltningsrettslige reglene som vil sette rammer for kommunens vurdering (saklighet, rimelighet og likebehandling).

Moss kommune mener:

Likebehandlingsreglene i forvaltningsloven innebærer ikke at alle saker skal få samme utfall, men at det ikke skal forekomme usaklig forskjellsbehandling. Dette forslaget åpner for at den enkelte kommune vil kunne ha en ensartet praksis og vil kunne tilpasse kommunens reelle behov (og særlig i bydelsutviklingsarbeidet).

Begrenset kommunalt skjønn

Ved denne løsningen vil finansieringen ikke kun bygge på kommunens frie skjønn, men være en vurdering basert på nærmere angitte kriterier. Disse kriteriene kan være: brukernes behov og forhold til mangfoldet i kommunen. Kommunen vil først kunne avslå finansiering dersom barnehagen ikke tilfører mangfold i tilbudet eller det ikke er behov for den.

Moss kommune mener:

Etter denne finansieringsordningen vil kommunene ha en liten reell mulighet til å kunne avslå finansiering av nyetablerte barnehager. Høringen bygger på at dette skal vurderes på områdenivå i kommunen, og ikke i kommunen som helhet.

Ved nyetablering mener Moss kommune at det bør være fritt kommunalt skjønn som bør være avgjørende for om kommunal finansiering skal kunne påberopes. Klageadgangen bør kun være på saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven.

Finansieringsordning for eksisterende ikke-kommunale barnehager:

Departementet legger opp til at kriteriene for finansieringen av eksisterende ikke-kommunale barnehager legges inn i barnehageloven. Det vil si at dagens forskrift om likeverdig behandling av barnehager (ifht offentlige tilskudd) vil oppheves. Det foreslås to finansieringsmodeller:

Lokale forskrifter

Kommunene pålegges å utarbeide lokale forskrifter om finansieringen av de ikke-kommunale barnehager. Forskriftene skal inneholde regler om selve utmålingen, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon samt regler om overkompensasjon (tilbakebetaling). Dersom dette alternativet blir valgt foreslår departementet samtidig at dette innføres først fra 01.01.2010 – og at rammefinansieringen også først gjøres fra samme dato.

Moss kommune mener:

Lokalt åpner dette for samarbeide mellom politikere, administrasjon og barnehagene om utarbeidelsen av forskriftene.

Statlig regulering

De ikke-kommunale barnehagene sikres en minimumsfinansiering basert på kommunenes egen finansiering av kommunale barnehager. Departementets foreløpige anslag er at dette settes til 88% av det kommunens egne barnehager mottar av kommunale tilskudd.

Moss kommune mener:

Med statlig regulering forenkler man administrasjonen i kommunen. Det vil samtidig medføre at nyetablerte barnehager med høye kapitalkostnader vil ha et dårligere utgangspunkt for finansiering enn eldre barnehager med lave kostnader. Modellen tar ikke hensyn til kostnadene i de enkelte barnehagene.

For å kunne gjennomføre en mest mulig likeverdig behandling av barnehagene i kommunen vil lokale forskrifter være mest hensiktsmessig.

Innhenting av nødvendige data

Lovhjemling om innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren støttes.

Konklusjon

Moss kommune støtter i prinsippet rett til barnehageplass.

Moss kommune er skeptisk til innlemming av de øremerkede tilskuddene i kommunenes inntektssystem allerede fra 2009 før kriteriene for fordeling er klarlagt og reell etterspørsel etter barnehageplasser er kjent.
Finansieringen må dekke kommunens reelle kostnader.